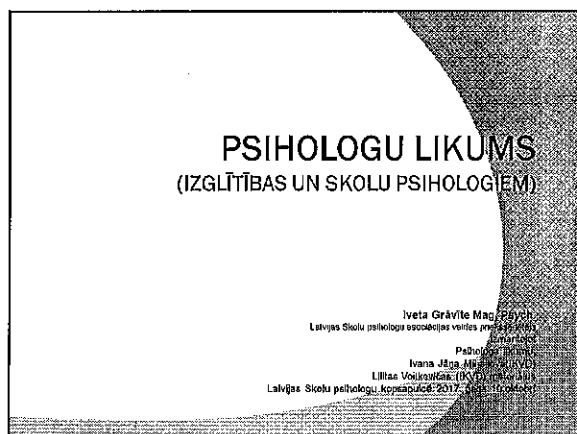
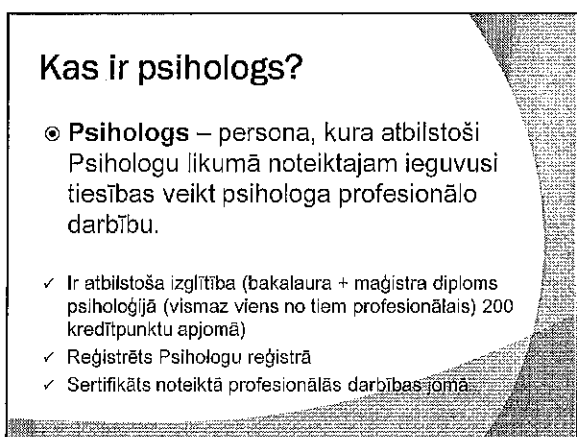
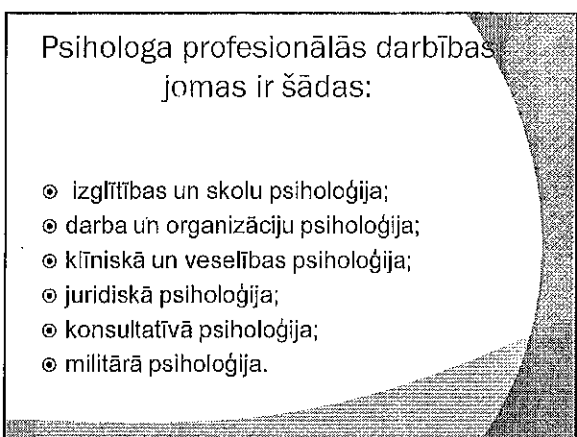

Psihologa sertifikāts

- Psihologa sertifikātā norādāma psihologa profesionālās darbības joma, kurā viņš var veikt patstāvīgu profesionālo darbību.
- Psihologa sertifikāta derīguma termiņš ir septiņi gadi.
- Par psihologa sertifikāta izsniegšanu maksājama valsts nodeva.

Psihologu reģistrs

- **Psihologu reģistrs** ir valsts informācijas sistēma, kurā iekļauj informāciju par psihologiem un psihologiem-pārraugiem.
- Kārtību, kādā psihologi un psihologi-pārraugi reģistrējami, pārreģistrējami un izslēdzami no reģistra, apstrādājamo datu veidus un apjomu, kā arī datu glabāšanas termiņus un apstrādes kārtību nosaka **Ministru kabinets**.
- Psihologu reģistru kārtu Izglītības kvalitātes valsts dienests

Psihologa profesionālā darbība:

- Psiholoģiskā izpēte;
- Psihologa atzinuma sagatavošana;
- Psiholoģiskā konsultēšana;
- Psiholoģiskās palīdzības sniegšana individuāli, grupās vai organizācijai.

Profesionālā darbība nav psiholoģijas mācīšana un zinātniskā pētniecība

Psihologa darbības veidi izglītības iestādē:

- Psihologa profesionālā darbība psihologa - pārrauga uzraudzībā;
- Patstāvīga psihologa profesionālā darbība

Pārejas noteikumi

- ✓ **Ir atbilstoša izglītība** (bakalaura + maģistra grāds psiholoģijā (vismaz viens no tiem profesionālais) 200 kredītpunktu apjomā);
- ✓ veikusi dokumentāri apliecinātu psihologa profesionālo darbību vismaz **trīs gadus pēdējo piecu gadu laikā**,
 - 1. līdz 2016. gada 31. decembrim - jāiesniedz dokumenti sertifikācijai un reģistrācijai
 - 2. līdz 2019. gada 31. decembrim - ir tiesības veikt patstāvīgu psihologa profesionālo darbību bez reģistrācijas reģistrā un psihologa sertifikāta līdz 2019. gada 31. decembrim, ja ir bakalaura un maģistra izglītība psiholoģijā un vismaz līse gadu darbu pieredze pēdējos 5 gados.

Pārejas noteikumi:

- Ja ir augstākā izglītība psiholoģijā, bet nav 200 kredītpunkti vai arī nav trīs gadu stāžs pēdējos piecus gadus vai nav izpildīti abi divi nosacījumi,
- līdz 2019. gada 31. decembrim - ir tiesības veikt patstāvīgu psihologa profesionālo darbību bez reģistrācijas reģistrā un psihologa sertifikāta līdz 2019. gada 31. decembrim,

Psihologa pārraudzība

- psihologa pārraudzība — psihologa un psihologa-pārrauga sistematiska sadarbība (individuāli vai grupā), kura balstīta uz savstarpēji noslēgtu līgumu un kuras mērķis ir pārraudzīt psihologa profesionālo darbību un pilnveidot viņa profesionālo izpratni un kompetenci, lai nodrošinātu iespējami augstvērtīgāku psiholoģiskās palīdzības sniegšanu un psihologa gatavību patstāvīgi veikt profesionālo darbību.

Psihologs savā profesionālajā darbībā ievēro šādus pamatprincipus

- **atbildības princips** — psihologa uzņemta atbildība par savu profesionālo darbību un pieņemtajiem lēmumiem neskatoties uz personiskiem un ārējiem apstākļiem, kā arī par šo lēmumu īstenošanu un sekmīgu esamību ar līgumu;
- **kompetences princips** — psihologa veido psihologa profesionālo darbību tikai tādos apstākļos un jomās, kurās viņam ir atbilstoša kompetence, zināšanas un kvalifikācija, kā arī, ja nepieciešams, konsultējas ar citiem kolēģiem vai iesaka citu speciālistu;
- **konfidencialitātes princips** — psihologs neizpauž ziņas par pasūtītāju un klientu, viņus identificējot, kā arī ar pasūtītāju vai klientu saistītu personu rakstura informāciju, kas tajai zināma, pilnā profesionālās pienākumus, izņemot šā likuma 18. pantā minētos gadījumus;
- **klienta psiholoģiskās labklājības princips** — psihologs, veicot profesionālo darbību, neizmanto tādas psiholoģiskās darba metodes, kas var kaitēt klienta psiholoģiskajai labklājībai;
- **profesionālās sadarbības princips** — psihologs situācijā, kad tas ir nepieciešams, sadarbojas gan ar citiem psihologiem, gan ar citu profesiju pārstāvjiem, ievērojot šā likuma 16. pantu.

- **klienta informēšanas par psiholoģiskās izpēti (novērtēšanas) mērķiem un rezultātiem princips** — psihologs pirmās konsultācijas laikā informē klientu par konsultācijas mērķi un to, kādā veidā klientam būs iespēja iepazīties ar darba rezultātiem;
- **ētiskas attieksmes un rīcības princips** — psihologs, veicot profesionālo darbību, ievēro vispārpieņemtās un profesionālās ētikas normas;
- **cilvēka personības respektēšanas princips** — psihologs respektē un veicina cilvēka tiesību, vērtības, goda un cieņas apzināšanos;
- **godīguma princips** — psihologs ievēro un veicina godīgumu psiholoģijas zinātniskajā un akadēmiskajā darbībā, savā profesionālajā darbībā ir godīgs un taisnīgs.

Psihologa tiesības

Psihologam, veicot profesionālo darbību, ir šādas tiesības:

- **atteikties** sniegt psihologa pakalpojumus, ja to sniegšana rada vai var radīt tiešus draudus psihologa dzīvībai, veselībai vai drošībai;
- **ierobežot** klienta, psihologa darba devēja, pasūtītāja piekļuvi psiholoģiskās izpētes (novērtēšanas) gaitā iegūtajai informācijai, ja tā var apdraudēt klienta dzīvību vai drošību vai radīt būtisku kaitējumu viņa veselībai;
- saņemt no pasūtītāja psihologa profesionālās darbības izpildei nepieciešamo informāciju par klientu.

Psihologa pienākumi

- izmantot psiholoģiskās izpētes (novērtēšanas) mērķiem atbilstošas metodes;
- kvalitatīvi, objektīvi un rūpīgi veikt psihologa profesionālo darbību, uzņemoties atbildību;
- pilnveidot profesionālo kompetenci, nodrošināt sadarbību ar psihologu-pārbaudīti;
- ievērot psihologu profesionālās ētikas normas, atteikties veikt profesionālo darbību, ja tas rada interešu konfliktu vai psihologs nav kompetents to veikt;
- **sadarboties ar citu profesiju pārstāvjiem** un citiem psihologiem klienta problēmu risināšanā;
- **sagatavot sadarbības pārskatu par katru klientu** un, ja nepieciešams, psihologa atzinumu;
- **klientam**, psihologa darba devējam vai pasūtītājam **saprotamā veidā** sniegt informāciju par psihologa pakalpojuma mērķiem, metodēm, gaitu un rezultātiem.

Psihologa pienākumi

- ja darbu ar klientu pārņem cits psihologs, **nodrošināt psihologa atzinumu un sadarbības pārskata nodošanu psihologam**, kurš pārņem darbu ar klientu;
- **neizpaust** par klientu iegūto informāciju trešajām personām;
- glabāt sadarbības pārskatu un psihologa atzinumu līdz brīdim, kad ir pilnībā sasniegts plānotais šo dokumentu izmantošanas mērķis, vai 10 gadus pēc šo dokumentu sagatavošanas un pēc šā termiņa beigām vai izbeidzot psihologa profesionālo darbību tos iznīcināt. Šis pienākums uz psihologu nav attiecināms, ja viņš ir nodarbināts kā darbinieks;
- nodrošināt, ka sadarbības pārskatu un psihologa atzinumu pieejamība ir ierobežota atbilstoši fizisko personu datu aizsardzības jomu regulējošo normatīvo aktu prasībām.

Psihologa atzinums

- Psihologa atzinums ir psihologa sagatavots dokuments, kas izstrādāts, veicot personas psiholoģisko izpēti (novērtēšanu), un atbilst šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām.
- Psihologa atzinumu sagatavo divos eksemplāros un paraksta psihologs.
- Ja atzinumu gatavo psihologs, kurš nav Psihologu likumā noteiktajā kārtībā saņēmis psihologa sertifikātu, atzinuma sagatavošanu pārbauda un to paraksta arī psihologa darbību pārbaugošais psihologs—pārbaugs.
- Psihologa atzinumu par psiholoģiskās izpētes rezultātiem tiesai, bāriņtiesai, policijai un prokuratūrai lietās, kas saistītas ar bērnu tiesību aizsardzību, ir tiesīga sniegt persona, kura ieguvusi vismaz maģistra grādu psiholoģijā un kuras profesionālā darbība bērnu un ģimenēs izpēlē sasniedz vismaz piecus gadus (BTAI-5.2.pantā pirmā daļa).

Konfidencialitāte

- Psihologam ir aizliegts izpaust informāciju, kuru viņš ieguvis, pildot profesionālos pienākumus, izņemot 16.pantā trešajā un ceturtajā daļā un šā likuma 14. pantā 9. punktā minētos gadījumus vai gadījumus, kad psihologam ir pienākums to darīt saskaņā ar normatīvajiem aktiem.
- Psihologs drīkst izpaust pasūtītājam un savam darba devējam informāciju, kuru viņš ieguvis, pildot profesionālos pienākumus, tikai profesionāliem nolūkiem nepieciešamajā apmērā un vienīgi tiem pasūtītāja un sava darba devēja pārstāvjiem, kuri ir tieši saistīti ar attiecīgo gadījumu

Konfidencialitāte

- Psihologam ir pienākums nekavējoties, bet ne vēlāk kā 24 stundu laikā ziņot tiesībsardzības vai citām kompetentām iestādēm par apstākļiem, kas viņam kļuvuši zināmi, veicot savu profesionālo darbību, ja pastāv pamatotas aizdomas, ka minēto apstākļu tūlītēja nenovēršana var novest pie noziedzīga nodarījuma pret personas dzīvību, veselību, tikumību vai dzimumneaizskaramību.
- Savā profesionālajā un zinātniskajā darbībā, publikācijās, kā arī publiski uzstājoties psihologs drīkst izmantot ziņas par klientu tikai tādā apmērā, kāds neļauj klientu identificēt, izņemot gadījumus, kad klients rakstveidā piekritis šīs informācijas identificētai izmantošanai ar viņu saskaņotā apmērā.

Psihologa klients

- **Klients** — fiziskā persona, kura saņem psiholoģisko palīdzību vai psihologa konsultācijas, kuras psiholoģisko izpēti (novērtēšanu) veic psihologs, par kuru psihologs sagatavo psihologa atzinumu.
- Klientam ir tiesības saprotamā veidā saņemt informāciju par psihologa profesionālās darbības mērķiem, psiholoģiskās izpēti (novērtēšanas) metodēm, gaitu, tās rezultātiem un secinājumiem.
- pilnībā vai daļēji atteikties no psihologa pakalpojumiem, izņemot gadījumus, kad to aizliedz normatīvie akti.
- rakstveidā vērsties Psihologu sertifikācijas padomē, lai tā izskata iesniegumu par psihologa profesionālo darbību.

Nepilngadīga klienta īpašās tiesības

Nepilngadīga klienta konsultēšana un psihologa atzinuma un sadarbības pārskata sniegšana ir pieļaujama, ja šā klienta likumiskais pārstāvis par to ir informēts un rakstveidā tam piekritis.

Nepilngadīga klienta likumiskā pārstāvja piekrišana nav nepieciešama, ja:

- tiek sniegta pirmreizēja konsultācija gadījumā, kad šāds klients vērsies pie psihologa un pēc konsultācijas netiek sagatavots psihologa atzinums;
- konsultācija tiek sniegta anonīmam klientam, izmantojot elektroniskos sakarus;
- konsultāciju vai psihologa atzinumu, vai sadarbības pārskatu lūgusi sniegt bāriņtiesa, tiesībsardzības iestāde vai cita kompetentā iestāde, informējot par to likumisko pārstāvi;
- nepilngadīgais klients sasniedzis 14 gadu vecumu un pats vērsas pie psihologa